

Lag om personnamn;

utfärdad den 17 november 2016.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Lagens innehåll

1 § I denna lag finns bestämmelser om förvärv och ändring av personnamn. Med personnamn avses efternamn, förnamn och gårdsnamn.

Lagen innehåller också bestämmelser om

- förlust av efternamn,
- särskilt skydd för efternamn,
- internationella förhållanden,
- samtycke eller prövning vid byte av barns efternamn,
- tidpunkten för förvärv eller ändring av personnamn,
- förfarandet i mål och ärenden.

Allmänt om förvärv och ändring av personnamn

2 § En person får förvärva eller ändra ett personnamn enligt vad som föreskrivs i denna lag.

Ett efternamn kan förvärvas genom födelsen eller adoption enligt 4–8 §§, genom byte enligt 9–12 §§, 13 § första stycket och 14–20 §§ eller enligt 30 §. Ett efternamn kan ändras enligt 13 § andra stycket.

Ett förnamn eller ett gårdsnamn kan förvärvas eller ändras enligt 26–30 §§.

3 § Den som vill förvärva eller ändra ett personnamn ska ansöka om detta hos Skatteverket.

Efternamn

Förvärv av efternamn genom födelsen

4 § När ett barn har fötts ska barnet ges ett efternamn.

Barnets efternamn får vara

1. ett efternamn som föräldrarna eller någon av dem bär,
2. ett efternamn som någon av föräldrarna har burit,
3. ett dubbelt efternamn enligt 20 § andra stycket som är bildat av efternamn som föräldrarna bär,

¹ Prop. 2015/16:180, bet. 2016/17:CU4, rskr. 2016/17:31.

4. ett efternamn som är bildat av något av föräldrarnas förnamn med tillägg av någon av ändelserna -son eller -dotter, eller som är bildat på jämförligt sätt, eller

5. ett efternamn som något av föräldrarnas gemensamma barn bär.

Ett efternamn enligt andra stycket 2 får inte vara ett namn som har förvärvats genom äktenskap, utom i det fall en förälder som avlidit bar namnet vid sin död.

5 § En ansökan om förvärv av det efternamn ett barn ska ges enligt 4 § ska göras inom tre månader från barnets födelse. Det är förhållandena vid ansökningstillfället som är avgörande för bedömningen av om ett namn får förvärvas.

Om det inte görs någon ansökan inom den tid som anges i första stycket, förvärvar barnet det efternamn som den förälder som har fött barnet bär eller, om den föräldern har avlidit, det efternamn som den föräldern bar vid sin död.

Förvärv av efternamn genom adoption

6 § Efter ett beslut om adoption ska adoptivbarnet ges ett nytt efternamn. Detta gäller dock inte om en make adopterar den andra makens barn eller om en domstol har beslutat enligt 8 §.

När makar adopterar gemensamt får adoptivbarnets efternamn vara

1. ett efternamn som adoptivföräldrarna eller någon av dem bär,
2. ett efternamn som någon av adoptivföräldrarna har burit,
3. ett dubbelt efternamn enligt 20 § andra stycket som är bildat av efternamn som adoptivföräldrarna bär,
4. ett efternamn som är bildat av något av adoptivföräldrarnas förnamn med tillägg av någon av ändelserna -son eller -dotter, eller som är bildat på jämförligt sätt, eller

5. ett efternamn som något av adoptivföräldrarnas gemensamma barn bär.

Ett efternamn enligt andra stycket 2 får inte vara ett namn som har förvärvats genom äktenskap, utom i det fall en adoptivförälder som avlidit bar namnet vid sin död.

När ett adoptivbarn adopteras av en person ensam gäller andra stycket 1, 2 och 4 och tredje stycket den föräldern.

7 § En ansökan om förvärv av det efternamn ett adoptivbarn ska ges enligt 6 § ska göras inom tre månader från beslutet om adoption. Det är förhållandena vid ansökningstillfället som är avgörande för bedömningen av om ett namn får förvärvas.

Om det inte görs någon ansökan inom den tid som anges i första stycket, förvärvar adoptivbarnet den äldre av adoptivföräldrarnas efternamn eller, när ett adoptivbarn adopteras av en person ensam, adoptivföräldrarnas efternamn.

8 § En domstol får i adoptionsärendet besluta att adoptivbarnet ska behålla sitt efternamn, eller förvärva ett dubbelt efternamn enligt 20 § andra stycket som är bildat av det efternamn som barnet bär och ett efternamn som en adoptivförälder bär.

9 § En person får byta sitt efternamn till

1. ett efternamn som föräldrarna eller någon av dem bär,
2. ett efternamn som någon av föräldrarna har burit,
3. ett dubbelt efternamn enligt 20 § andra stycket som är bildat av efternamn som föräldrarna bär eller har burit, eller
4. ett efternamn som är bildat av något av föräldrarnas förnamn med tillägg av någon av ändelserna -son eller -dotter, eller som är bildat på jämförligt sätt.

Ett efternamn enligt första stycket 2 och 3 som någon av föräldrarna har burit får inte vara ett namn som har förvärvats genom äktenskap, utom i det fall en förälder som avlidit bar namnet vid sin död.

10 § En person som har förvärvat sitt efternamn genom adoption enligt 6 § får byta namnet till ett dubbelt efternamn enligt 20 § andra stycket som är bildat av det efternamn som han eller hon bär och det efternamn som bars före adoptionen.

Byte till en familjehemsförälders efternamn

11 § Ett barn som för stadigvarande vård och fostran i ett enskilt hem har tagits emot av någon annan än barnets föräldrar, får byta sitt efternamn till

1. ett efternamn som familjehemsföräldern eller någon av familjehemsföräldrarna bär,
2. ett dubbelt efternamn enligt 20 § andra stycket som är bildat av efternamn som familjehemsföräldrarna bär, eller
3. ett dubbelt efternamn enligt 20 § andra stycket som är bildat av det efternamn som barnet bär och ett efternamn som en familjehemsförälder bär.

Byte till en makes efternamn

12 § En make får byta sitt efternamn till den andra makens efternamn.

En make får byta sitt efternamn till ett dubbelt efternamn enligt 20 § andra stycket som är bildat av det efternamn som maken bär och det efternamn som den andra maken bär.

Första och andra styckena gäller även en efterlevande makes byte till den avlidna makens efternamn.

Byte till andra efternamn och ändring av efternamn

13 § En person får byta sitt efternamn till ett nybildat efternamn eller till ett befintligt efternamn som inte kan förvärvas enligt 4–12 eller 30 §, om förut-sättningarna i 14–19 §§ är uppfyllda eller om det annars finns särskilda skäl.

En person får ändra sitt efternamn utan att det anses som byte till ett annat efternamn genom

1. en enkel stavningsändring som inte förändrar namnets uttal,
2. en ändring av namnets genusform, eller
3. en ändring av ordningsföljden mellan namnen i ett dubbelt efternamn.

14 § En person får byta till ett nybildat efternamn endast om namnet inte

1. används som förnamn,

2. består av mer än ett ord,
3. kan väcka anstöt,
4. kan antas leda till obehag för den som ska bära namnet, eller
5. av någon annan anledning är olämpligt som efternamn.

15 § Om inte annat följer av 16–19 §§, får en person endast byta till ett efternamn som inte kan förväxlas med

1. ett efternamn som någon annan lagligen bär,
2. ett historiskt känt efternamn som har burits av en utdöd släkt,
3. ett allmänt känt utländskt efternamn,
4. någon annans allmänt kända konstnärsnamn eller ett likartat namn,
5. en beteckning för en stiftelse, en ideell förening eller en liknande sammanslutning,
6. någon annans i Sverige skyddade näringskännetecken eller varukännetecken, eller
7. något som finns i ett litterärt eller konstnärligt verk och som kränker någon annans upphovsrätt till verket.

Vid en prövning enligt första stycket ska ett dubbelt efternamn anses som två efternamn.

16 § En person får byta till ett efternamn som lagligen bärs av minst 2 000 personer.

En person får även byta till ett efternamn som lagligen bärs av färre än 2 000 personer, om namnet någon gång har kunnat förvärvas enligt första stycket.

Vid en prövning enligt första eller andra stycket ska ett dubbelt efternamn anses som två efternamn.

17 § Om en person har förvärvat ett nybildat efternamn enligt denna lag, får därefter den personens förälder, syskon eller syskonbarn byta till det namnet, om personen samtycker till det. Om det första förvärvet har gjorts av flera, krävs att alla samtycker.

18 § En person får byta till ett efternamn som har funnits i hans eller hennes släkt i rakt uppstigande led i minst två generationer. Det får dock inte vara längre sedan någon i släkten bar namnet än fyra generationer tillbaka, räknat från och med personens föräldrar.

19 § En person får byta till ett efternamn som han eller hon tidigare har burit utan att ha förlorat det enligt 21 §.

En person får byta till ett efternamn genom att stryka ett av namnen i sitt dubbla efternamn.

Byte till dubbelt efternamn

20 § En person får byta sitt efternamn till ett dubbelt efternamn som inte kan förvärvas enligt 4–13 eller 30 §.

Ett dubbelt efternamn enligt första stycket får endast bestå av två enkla efternamn som den personen kan förvärva var för sig enligt denna lag. Namnen i det dubbla efternamnet ska bäras i en bestämd ordning och får förenas med ett bindestreck.

21 § Om någon har förvärvat ett efternamn som han eller hon inte har rätt till och detta leder till besvär för någon annan, ska en domstol på talan av den sistnämnde besluta att namnet förloras, om det inte finns särskilda skäl mot det.

Om någon förlorar sitt efternamn enligt första stycket, ska domstolen besluta att också den som genom denne har förvärvat namnet förlorar namnet, om talan förs om detta och det inte finns särskilda skäl mot det. Detsamma gäller om någon som skulle ha förlorat sitt efternamn enligt första stycket har avlidit.

En talan enligt första stycket som grundar sig på att ett faderskap eller föräldraskap enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken har hävts får inte väckas senare än ett år efter hävandet. I övriga fall får talan inte väckas senare än fem år efter det att Skatteverkets beslut fick laga kraft.

22 § Om någon förlorar sitt efternamn enligt 21 §, ska domstolen med tillämpning av 4–12 §§ fastställa vilket namn som förväras i stället för det som förloras.

Särskilt skydd för efternamn

23 § Ingen får obehörigen, till nackdel för den som har skydd för sitt efternamn enligt 15 §,

1. använda ett namn som kan förväxlas med efternamnet,

2. i näringsverksamhet använda en beteckning för en stiftelse, en ideell förening eller en liknande sammanslutning som kan förväxlas med efternamnet, eller

3. i näringsverksamhet använda ett näringskännetecken, varukännetecken eller annat kännetecken som kan förväxlas med efternamnet.

Vid en prövning enligt första stycket ska ett dubbelt efternamn anses som två efternamn.

24 § Rätten till ett inarbetat näringskännetecken eller varukännetecken eller ett allmänt känt konstnärnamn eller likartat namn ska gälla vid sidan av en äldre rätt till ett sådant efternamn som har särskilt skydd enligt 23 § och som kännetecknet eller konstnärnamnet kan förväxlas med, om den som bär efternamnet inte inom rimlig tid vidtar åtgärder för att hindra användningen av kännetecknet eller konstnärnamnet.

På yrkande av en part får en domstol, om det är skäligt, besluta att ett kännetecken eller ett konstnärnamn endast får användas på ett särskilt sätt.

Vid en prövning enligt första stycket ska ett dubbelt efternamn anses som två efternamn.

25 § Den som gör intrång i någon annans rätt enligt 23 § är skyldig att ersätta den kränkning och annan skada som intrånget har medfört, om han eller hon har insett eller borde ha insett att användandet var till nackdel för den andre.

Förnamn

26 § Varje barn ska ges ett eller flera förnamn.

En ansökan om förvärv av barnets förnamn ska göras inom tre månader från barnets födelse.

27 § En person får förvärva eller ändra förnamn genom

1. tillägg av ett eller flera namn,
2. byte av ett eller flera namn,
3. strykning av ett eller flera namn, dock inte alla,
4. ändring av ordningsföljden mellan två eller flera namn.

28 § Som förnamn får endast förvärvas ett namn som inte

1. kan väcka anstöt,
2. kan antas leda till obehag för den som ska bära namnet, eller
3. av någon annan anledning är olämpligt som förnamn.

Gårdsnamn

29 § Ett gårdsnamn som enligt gammal sedvänja används eller har använts som tillnamn får förvärvas av den som har anknytning till gårdsnamnet genom släktskap eller äktenskap. Gårdsnamnet ska bäras närmast före eller efter förnamnen.

Den som bär ett gårdsnamn får stryka namnet eller ändra ordningsföljden mellan namnet och förnamnen.

Internationella förhållanden

30 § Den som har förvärvat ett namn i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz genom födelse, ändrat civilstånd eller annat familjerättsligt förhållande har rätt att förvärva det namnet också i Sverige, om han eller hon vid förvärvet i den andra staten var medborgare eller hade hemvist där eller hade någon annan särskild anknytning dit.

Första stycket ger inte en person rätt att som förnamn förvärva ett namn som

1. kan väcka anstöt,
2. kan antas leda till obehag för den som ska bära namnet, eller
3. av någon annan anledning är olämpligt som förnamn.

31 § Lagen gäller inte för svenska medborgare som har hemvist i Danmark, Finland eller Norge.

32 § Lagen tillämpas på danska, finska och norska medborgare som har hemvist i Sverige.

Lagen får tillämpas på andra utländska medborgare som har hemvist i Sverige. I fråga om efternamn som har förvärvats enligt lagen gäller 21–25 §§.

När utländska medborgare adopteras här i landet tillämpas alltid 6–8 §§.

33 § Lagen tillämpas på statslösa personer som har hemvist i Sverige eller, om de inte har hemvist i något land, har sin vistelseort här.

34 § Om ett barn bär någon av föräldrarnas efternamn utan att denna förälder är vårdnadshavare, krävs för att barnet ska få byta efternamn att föräldern har samtyckt till bytet eller att en domstol har förklarat att bytet är förenligt med barnets bästa.

För att ett barn ska få byta efternamn enligt 11 § krävs att den eller de vars namn ska förvärvas har samtyckt till bytet och att en domstol har förklarat att bytet är förenligt med barnets bästa.

Tidpunkten för förvärv eller ändring av personnamn

35 § Ett personnamn förvärvas eller ändras när namnet registreras, om inte annat anges i andra–fjärde stycket.

Ett efternamn enligt 4 eller 5 § anses vara förvärvat vid födelsen. Detsamma gäller ett efternamn enligt 22 §, om det namn som har förlorats har förvärvats vid födelsen.

Ett efternamn enligt 6 eller 7 § anses vara förvärvat vid adoptionen. Detsamma gäller ett dubbelt efternamn enligt 8 §.

Ett efternamn enligt 12 § anses vara förvärvat vid vigseln om ansökan görs senast samma dag som vigseln.

Förfarandet i mål och ärenden

Förfarandet hos Skatteverket

36 § Skatteverket beslutar om förvärv eller ändring av personnamn efter en ansökan enligt 3 §. Om namnet beslutas av domstol enligt 8 eller 22 §, ska dock ingen ansökan göras.

37 § En ansökan ska vara skriftlig.

Ansökan ska innehålla uppgifter om

1. sökandens namn och personnummer eller samordningsnummer,
2. sökandens adress och telefonnummer,
3. det som yrkas, och
4. de omständigheter som åberopas till stöd för ansökan.

38 § Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om avgifter för ansökan om namn enligt denna lag.

39 § Om en ansökan är så bristfällig att den inte kan läggas till grund för en prövning i sak, ska Skatteverket förelägga sökanden att avhjälpa bristen inom en viss tid. Detsamma gäller om sökanden inte har betalat ansökningsavgiften. Föreläggandet behöver inte delges.

Om sökanden inte följer föreläggandet, ska ansökan avvisas. Sökanden ska upplysas om detta i föreläggandet.

40 § Skatteverket ska begära in ett yttrande från en myndighet eller annan om det behövs för att pröva ett namns lämplighet med hänsyn till språkliga eller andra förhållanden eller namnets förenlighet med namnskyddet.

41 § Om en ansökan om förvärv av ett efternamn enligt 13 § inte avvisas eller avslås, ska den kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Detsamma gäller en ansökan om förvärv av ett dubbelt efternamn enligt 20 § om något av namnen som ingår i det dubbla efternamnet inte kan förvärvas enligt 4–12 eller 30 §. Ett kungörande behöver dock inte ske om det skulle sakna betydelse.

När kungörande har skett ska den som vill invända mot ansökan göra detta skriftligen inom en månad från kungörelsedagen. Skatteverket får inte meddela beslut i ärendet innan tiden för att göra en invändning har gått ut.

Överklagande av Skatteverkets beslut

42 § Skatteverkets beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Den som har gjort en invändning med anledning av en ansökan som anges i 41 § får överklaga ett beslut som innebär att ansökan bifalls. Den som har avstått från att göra en sådan invändning får inte överklaga beslutet.

Beslutet överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets personen vars namn det gäller var folkbokförd vid tidpunkten för beslutet. Om det inte finns någon sådan behörig domstol, överklagas beslutet till Förvaltningsrätten i Stockholm.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Föreläggande att ansöka om barns förnamn

43 § Om barnets vårdnadshavare inte har ansökt om förvärv av sitt barns förnamn inom den tid som anges i 26 § andra stycket, får Skatteverket förelägga vårdnadshavaren att inom en viss tid fullgöra denna skyldighet.

Ett nytt föreläggande om samma sak får förenas med vite.

En fråga om utdömande av vite prövas av den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av ett beslut enligt 42 §.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Förfarandet i allmän domstol

44 § En ansökan om förklaring att ett namnbyte är förenligt med barnets bästa enligt 34 § prövas av den tingsrätt som tar upp frågor om vårdnaden om barnet.

Domstolen ska, om det kan ske, höra den vars efternamn barnet bär, om han eller hon inte är vårdnadshavare. Domstolen ska även, om det kan ske, höra den vars namn barnet ska få.

Domstolen ska hämta in ett yttrande från socialnämnden, om det inte är uppenbart obehövt. Socialnämnden ska ge barnet möjlighet att framföra sina åsikter och redovisa dem för domstolen.

Domstolen får besluta att vardera parten ska svara för sina rättegångskostnader. Vid domstolens handläggning tillämpas i övrigt lagen (1996:242) om domstolsärenden.

45 § En talan i tvist om efternamn väcks i tingsrätten i den ort där den mot vilken talan förs ska svara i tvistemål i allmänhet.

En talan om förlust av efternamn som grundar sig på att ett faderskap eller föräldraskap enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken har hävts väcks i tingsrätten i

den ort där barnet har sin hemvist. En sådan fråga får väckas även i samband med ett mål om hävande av faderskap eller föräldraskap enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken.

Om barnet är under 18 år, ska domstolen även hämta in ett yttrande från socialnämnden, om det inte är uppenbart obehövligt. Socialnämnden ska ge barnet möjlighet att framföra sina åsikter och redovisa dem för domstolen.

Om det inte finns någon behörig tingsrätt enligt första eller andra stycket, väcks talan i Stockholms tingsrätt.

Gemensamma bestämmelser

46 § En ansökan för ett barn som har fyllt 12 år i ett mål eller ärende enligt denna lag får inte göras utan barnets samtycke, utom i de fall barnet är varaktigt förhindrat att lämna samtycke till följd av en psykisk sjukdom eller något annat liknande förhållande.

Vid bedömningen av om ett namnbyte är förenligt med barnets bästa enligt 34 § ska domstolen, även när barnets samtycke inte behövs, ta hänsyn till barnets åsikter med beaktande av barnets ålder och mognad.

47 § Ett samtycke enligt denna lag ska lämnas skriftligen.

Om ett samtycke har lämnats till en domstol i ett ärende enligt 34 §, behöver det inte lämnas något nytt samtycke när en ansökan görs enligt 3 §.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Genom lagen upphävs namnlagen (1982:670).
 3. Ärenden som vid ikraftträdandet handläggs av Patent- och registreringsverket ska överlämnas till Skatteverket.
 4. Den upphävda lagen gäller fortfarande vid överklagande av Patent- och registreringsverkets beslut.
 5. Om det före ikraftträdandet har fastställts att en viss person inte är far eller förälder enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken till ett barn som har förvärvat personens efternamn eller ett efternamn som personen har burit, ska i fråga om förlust av barnets efternamn den upphävda lagen gälla.
 6. Den upphävda lagen gäller fortfarande för talan om förlust av efternamn som har väckts vid domstol enligt 17–19 §§ i den lagen före ikraftträdandet.
 7. Den upphävda lagen gäller fortfarande för mål om skydd för egenartade efternamn som har väckts vid domstol före ikraftträdandet.
 8. Namn som har förvärvats enligt den upphävda lagen eller enligt namnlagen (1963:521) anses som personnamn som har förvärvats enligt den bestämmelse i den nya lagen som gäller för motsvarande fall.
 9. Den som vid ikraftträdandet bär ett mellannamn får till Skatteverket ansöka om att namnet ska strykas eller förvärvas som ett enkelt efternamn eller som en del i ett dubbelt efternamn.
 10. Vid byte till ett dubbelt efternamn ska mellannamnet strykas.
 11. Vid en prövning enligt 15, 16, 23 och 24 §§ ska ett dubbelt efternamn som har förvärvats före lagens ikraftträdande anses som ett enda efternamn.

SFS 2016:1013

På regeringens vägnar

STEFAN LÖFVEN

MORGAN JOHANSSON
(Justitiedepartementet)